

Az ember bizony csak sokára, mindezen tapasztalatok megszerzése és feldolgozása után láthatta reálisan börtöneink belső szerkezetét, erővonalainak összefüggését. Es csak lankadatlan belső étellel, tapasztalatainak Isten előtti feldolgozásával, lassanként juthatott odáig, hogy reális és önálló erkölcsi magatartást alakítson ki ezzel az egésszel szemben. Mikor már a harmadik peremre került sor, az első pillanatban megmondtam, hogy egyáltalán nem óhajtok vallomást tenni. Értelmetlen az egész, a dolog már eldőlt, mielőtt kinyitom a számat. - Úgyis azt csinálnak, amit akarnak, ezen én nem tudok változtatni.

Akkor majd az ismerőseit hallgatjuk ki, és megmondjuk nekik, hogy ők csak a maga makacssága miatt gyötrődnek.

- Ugyan, és ha én beszélnék, akkor nem hallgatnák ki őket?

- Dehogyan — mondta a nyomozó megbotránkozva, hogy hogyan is lehet ilyen képtelenséget feltételezni róluk, hogy nem fogják keresztben ellenőrizni az esetleges vallomásmat.

- Hát akkor? — feleltem, de a másik csak értetlenül bámult rám, mert fel sem fogta azt az ellentmondást, amibe szükségképpen belekeveredett.

Így aztán vagy három hétig nem is történt velem semmi. Akkor elkezdték elibém rakni mások vallomásait, amikre, ha volt, megtettem a magam kiegészítő, vagy helyreigazító hozzászólásait.

Végül azt mondták, hogy én az egész ügyben tulajdonképpen nem is tettem saját vallomást, csak másokéhoz szóltam hozzá, — ez a megállapításuk azonban különösebben nem zavarta meg a lelkem nyugalalmát.

Csak azt kellett már akkor is megállapítanom magamról, hogy egy ilyesféle magatartáshoz lelkiismeretben az ember csak sokéves és változatos és amellet belülről fel is dolgozott börtönmúlt birtokában juthat el, mert különben pszichésen képtelen gyakorlatilag is és belső nyugalommal tenni a magáévá ezt a bonyolult csiszolt viselkedést: a konkrét helyzetben való gyökeres elhatárolódást, anélkül, hogy szembe fordulna a földi rend isten akarta általános kereteivel.

KÖSZEGINÉ MELINDA

MINDENNAPI KENYERÜNKET ADD MEG NEKÜNK MA!

Ha a gyerekek szájából hallanám ezt a mondatot az alapítványnál, azt mondanám nekik, ezt így nem értem. „Légy szíves”, vagy „kérem szépen”, de csak így egyszerűen felszólításként, még hozzá az Istennek mondva! Még akkor is, ha az az üzenet érkezett hozzánk Jézustól, hogy „kérjétek és adatik nektek!”

Hát akkor lássuk, mit kérünk és miért!

Már az Ószövetség is tele van kenyérré vonatkozó idézetekkel:

- örömmel add kenyeredet (Préd 9,7)

- az ember nemcsak kenyérral él, hanem mind azzal él az ember, ami az Úrnak szájából származik. (5Móz 8,3) Ezt idézi Jézus a Máté evangéliumban.

- törd meg a kenyeredet az éhezőknek (Iz 58,7)

- erősítsd meg a szívedet egy falat kenyérral (Bír 19,6)

- akkor beteltünk kenyérral és jó dolgunk volt és semmi rosszat nem láttunk (Jer 44,17)

Az Újszövetség is számos esetben említi a kenyeret:

- elbeszéltek miképpen ismerték meg őt a kenyérszegésben. (Lk24,35)

- Én vagyok a kenyér, amely a mennyből szállott alá. (Jn 6,41)

- A kenyér, amelyet adni fogok nektek az én testem a világ életéért. (Jn 6,51)

- ...ha valaki eszik e kenyérből, örökké él (Jn 6,51)

Mert egy a kenyér, egy testből vagyunk sokan, mert mindnyájan az egy kenyérből részesedünk. (1 Kor 10,17)

De gondolhatunk a csodálatos kenyérszaporításra, vagy Jézus megkísérlésére a pusztában.

A kovásztalan kenyér ünnepe az Istennel való szövetség jelképe lett. Csakúgy, mint a Jézus testévé változtatott kenyér az Újszövetségben.

Mindezekből egyértelműen kiviláglik, hogy a kenyér nem csak a gabonából készült enivalót jelenti az írásban, hanem ennél sokkal tágabb értelemmel ruházta fel Isten.

Jézus úgy tanított imádkozni, hogy azt mondjuk: „mindennapi kenyérünket add meg nekünk ma” (Mt 6,11). Az ima nem úgy szól: „adj elég kenyeret”, vagy „add, hogy soha nem fogyjon el a kenyérünk”. A hangsúly a mindennapi kenyéren van: a mai napra elegendő kenyeret adj. Egyértelmű üzenet, hogy újítsuk meg a kapcsolatunkat és bizalmunkat Istenben. A mindennapi kenyér elve arról szól, hogy keressük az Urat, és bízunk Benne minden nap. Talán ezt segíti az is, ha komolyabban vesszük az étkezés előtti és utáni imákat. Hálával eltelve azért, hogy van betevőnk. Mert ez egyáltalán nem magától értetődő! A világ egyharmada éhezik, másik harmada alultáplált, mi a gazdag egyharmadban vagyunk. A „törd meg a kenyered az éhezőknek” az ószövetségi embernek szólt. Jézus minden területen többet vár tőlünk, mint a próféták annak idején Izrael népétől. De kérdés, hogy csekélyke adományainkkal, amit a feleslegünkből juttatunk, megütjük-e legalább az ószövetségi ember mértékét? És ezért hamis az a kérdés, hogy a magyar gyerek iskolázása vagy az afgán gyerek kenyere a fontosabb? Most, ma, amikor az afgán gyerek az éhes, ő a fontosabb.

Kenyéren a Szentírás érti mindazt, ami testi jólétünket biztosítja. Az élelem, a ruházat, lakás, munka, téli tüzelő - mind beletartozik ebbe. Isten fontosnak tartja, hogy ezekkel mindenki rendelkezzen. Annak, hogy sokan hiányt szenvednek, önzésünk az oka. Ő a pusztában vándorló népéről is évtizedeken át hűségesen gondoskodott. Minden nélkülözés oka a bűnös ember mohósága vagy élsőködő természete. Az, hogy tőle kérjük a mindennapi kenyeret nem azt jelenti, hogy nem akarunk megdolgozni érte. De ahhoz is az Ő gondviselő szeretetére van szükség,

hogy legyen munkánk, erőnk és eredményes legyen a fáradozásunk. E kérés mögött alázat van: rászorulok Isten segítségére. Helyes önismeretre vall: nem tudom magam előteremtteni, ami szükséges. Bizalom: ő meg fogja adni.

A mi kenyereinket kérjük. Legyen nekem fontos a más kenyere is, ne csak a magamé! És vegyem észre, hogy abból, amit Isten nálam tett le, nem kell-e egy részt továbbadnom! Ne legyek rest sáfárként tekinteni tőle kapott javaimra! Hadd legyenek gondviselő szeretetének eszköze! Nagy kiváltság Isten háztartásában kézbesítőként szolgálni.

Naponként kérjük a szükséges javakat. Ez nem azt jelenti, hogy nem szabad tervezni, tartalékolni, gyűjteni, de ez a kérés kizár a hívó ember életéből minden mohóságot, telhetetlenséget, kapzsiságot, követelőzést. Aki így imádkozik, az bíz Istenben, hálás és elégedett ember. Neki a kevés is mindig elég, míg másoknak a sok is gyakran kevés.

Sem az ima, sem más szellemi tevékenység nem pótolhatja azt a cselekvést, amely arra irányul, hogy munkát biztosítson a megélhetéshez és kenyeret tegyen az éhező asztalára.

A régi magyar falvakban a kenyeret életnek is nevezték. A földi kenyér és az örök élet kenyere szorosan összefügg. Aki nem osztja meg a földi kenyerét, az ne reménykedjen abban, hogy a mennyek asztalának kenyeréből kaphat.

Nem csak kenyérral él az ember. A lélek kenyere az Ige. E kettőt együtt kell fogyasztanunk ahhoz, hogy életünk legyen, és együtt kell osztanunk is ahhoz, hogy a többiek is élhessenek.

Ökör eszik magában. Az étel közösségben esik jól igazán, s közösséget teremt. A dúsgazdag, akinek Lázár a küszöbén éhezett, ezt nem tudta. Európa sem tudja, akinek küszöbén - múlt bűneink: a gyarmatosítás és kizsákmányolás következtében - a harmadik világ éheznek.

A kenyérszaporítás csodája is a kisfiú odaadott kenyérével indul. A kevés is osztható. Ezt a keleti emberek talán még jobban tudják, mint mi. Az indiaiak bűnvallásukban ilyen vétkeket rónak fel maguknak: nem osztottam meg a marék rizsemet a szomszédommal.

A szegények szájából kivett kenyér íze keserű. Mint ahogy keserű volt Zsoltimnak is, aki azért nem evett otthon, mert tudta, hogy a betevőt nővére prostitúciója teremti elő.

A kenyér hiánya sok magyar és nem magyar ember életében kollektív megtérésre szólít fel bennünket.

A kenyér szent. Nemcsak azért, mert átváltoztatott formájában Jézus teste (testének szimbóluma), hanem mert Isten gondoskodó szeretetének jele. A magot öntözi, napoztatja, növeli, az embernek erőt ad az aratáshoz, őrléshez, sütéshez, lehetőséget a megvételre.

Valószínűleg újra és újra át kell gondolnunk az Eucharisztia szerepét is az életünkben. Élek-e vele? Éltet-e? Ha igen, hogyan? Ha nem, hol a hiba?

Ha a kenyér szükségességéről gondolkodom, akkor legelsőként Rimbaud: Kenyerlesők verse jut eszembe. Szív-szorító. (Ha van lehetőségetek, hallgassátok meg a pécsi Szélkiáltó együttes megzenésítésében)

A kenyér-lesők

A téli hóba, téli ködbe
a széles pincelyukra dőlve
áll öt gyerek.

Feszült inakkal lesve, térden
bámulják, hogy süti a pék benn
a kenyeret...

Erős, fehér nagyizmú karja
a tűzre rakja, magcsavarja.
Láng ég alól.

Hallják pattogni a kenyérből,
aztán a mosolygós, kövér pék
egy dalt dalol.

Mind kuksol ottan, egy se moccan
és a pirosuló lyukra hosszan
néznek kívül.

S ha holmi gazdag dáridóra
a szőke, illatos cipócska
végre kisül;

s a füstlegett gerenda alján
dalolni kezd a drága, halvány
kenyér-darab;

és száll a tűz-ajtón az élet,
bús, árva lelkük is feléled
a rongy alatt.

Ruhájukat a dér befújta,
de ég szemük, és élnek újra.
S csak néznek ők.

Rózsás orruk a rácsra nyomják,
s dalolnak látva ezt a pompát,
bús fény-lesők.

Imát dalolnak epedezve
s úgy lehajolnak a kemence
szent fényinél,

hogy szétreped rajtuk a nadrág,
s elkapja lengő ingök alját
a téli szél...



(Szegedi Katalin illusztrációja)